

BESZÁMOLÓ SZAKBIZOTTSÁGI RENDEZVÉNYRŐL

"Pódiumbeszélgetések a Minőségről" sorozat

- Időpont:** 2024. június 4. kedd, 14:00 – 15:30
Helyszín: Online, ZOOM rendszeren keresztül
Szervezők: EOQ MNB Minőségrendszerek, Közigazgatási és Fogyasztóvédelmi, valamint Oktatási és Terminológiai Szakbizottságok
Téma: **A könyvtári minőség, valamint a közgyűjtemények társadalmi szerepvállalása az életminőség kihívásai tükrében, különös tekintettel az IKSZ ebben vállalt missziójára**
Előadó: **Tózsér Istvánné Géczy Andrea**, az Informatikai és Könyvtári Szövetség elnöke
Moderátor: **Dr. Dudás Ferenc**, szakbizottsági elnök

A beszélgetés moderátora, Dr. Dudás Ferenc bemutatta az előadót és átadta a szót.

Sokakban felmerül a kérdés: van-e még a mai digitális világban létjogosultságuk a könyvtáraknak? Van-e még ma szükség az olvasásra? Olvasnak-e a fiatalok? Vajon átveszik a számítógépek a könyvek szerepét? Ezekre a kérdésekre *Gárdonyi Géza* szavaival adhatunk választ: "A könyvre adott pénz látszólag eldobott pénz. Mint a vetőmag." Az Informatikai és Könyvtári Szövetség (IKSZ), illetve az 1935-ben alapított Magyar Könyvtárosok Egyesülete (MKE) sokat tesz a könyvtárak társadalmi szerepvállalásának erősítése és az életfogytig tartó tanulás előmozdítása érdekében. Emberközpontú könyvtárhálózatot építettek ki, és Magyarország legnagyobb kulturális hálózata jelenleg a könyvtári hálózat. Nagy erőfeszítéseket tesznek minden korosztály megszólításáért 0-tól 100 éves korig: a baba-mama foglalkozások, a már olvasni tudó iskolásoknak szánt programok, a fiatalok és a nyugdíjasok közösségi együttműködése a számítógépes ismeretek elmélyítéséhez, és így tovább. A könyvtár a közösségi programok mellett lehetőséget teremt mindenki számára az új információk és tudás elsajátítására.

Az IKSZ civil szakmai szervezet, a könyvtárak és az informatikai intézmények szakmai képviseleti és érdekegyeztető közhasznú szervezete. A szakmai érdekképviselet mellett közreműködik a Nemzeti Kulturális Alap pályázatok lebonyolításában, továbbá szakmai napok, konferenciák és országos kampányok megszervezésében. Hazánkban jelenleg 3881 könyvtár működik, ezek közül 473 felsőoktatási és szakkönyvtár, a többi települési közkönyvtár. 3

milliónál több ember vett részt a könyvtárak által szervezett ingyenes kulturális programokon. A hagyományos könyvtár dokumentumokat gyűjt, megőrizz, feltár és a használók rendelkezésére bocsát. A társadalmi szerepvállalás erősítésével fejleszti az olvasási, információkeresési és a digitális kompetenciákat. A közösségek támogatásával kulturális érdekközösséget hoz létre. A minőségi szemlélet alapját és eszközét képezi az egyértelmű és hosszú távon kiszámítható jogi szabályozás, illetve az egységes irány- és alapelvek. A stratégiai gondolkodás kialakítását szolgálja a Portál program I-II, ami minőségi közszolgáltatást megvalósító rendszert hoz létre (kompetencia- és vidékfejlesztés, a könyvtári rendszer innovatív fejlesztése stb.). A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Minőségfejlesztési munkacsoport foglalkozik a TQM alapelveinek és eszközeinek adaptálásával a könyvtári területre, vagyis a könyvtári minőségmenedzsment megalkotásával. A Könyvtári Közös Értékelési Keretrendszer (KKÉK) 2009-es létrehozása és a Közös Értékelési Keretrendszer (CAF) a közszolgáltatások, így a közgyűjtemények számára olyan, az Európai Kiválósági Díjmodellre épülő kritériumrendszert biztosít, ami alapján az egyes szakmai területek is létrehozhatják a saját értékelési rendszerüket. Az önértékelés elvégzése a könyvtárakban megnyitja az utat a jobbító célú változtatások felé, amellel lehetőséget biztosít a Minősített Könyvtár cím és a Könyvtári Minőségi Díj megpályázásához. Ezek adományozásának módját szabályozza a 33/2017. (XII.12.) EMMI számú rendelet.

A könyvtáraknak választ kell adniuk olyan fontos társadalmi kérdésekre, mint a lakosság digitális ismereteinek elmaradása és az írás-olvasási nehézségek (kompetenciafejlesztés, biblioterápia), elidegenedés és magányosság (olvasóklubok, élménykönyvtár), vidékfejlesztés, esélyegyenlőség (hátrányos helyzetű lakosság megszólítása), klímatudatosság és környezetvédelem (fenntarthatóság), családbarát szolgáltatások, egészségnevelési programok és egészség tudatosság, energiaválság, járványok és online kommunikációs trendek.

Az előadást követő hozzászólások kiemelték a könyvtárak aktív minőségorientált tevékenységét, és a könyvtárakban végbemenő innovációt. A biblioterápiás foglalkozások hozzájárulnak az önismeret fejlesztéséhez, amellel lehetőséget biztosítanak a kiscsoportos együttléléshez (közösségépítés). Tekintettel a téma kiemelt fontosságára, 2025-ben ismét napirendre tűzzük a kérdést a Pódiumbeszélgetések keretében. Addig is egy hírlevelet állítunk össze az EOQ MNB tagság tájékoztatására, és indokolt egy részletesebb szakcikk megjelentetése is a Minőség és Megbízhatóság című szakfolyóiratban.

Budapest, 2024. június 6.

Összeállította: *Várkonyi Gábor*